

I. DISPOSICIÓN XERAIS

XEFATURA DO ESTADO

4705 *Real decreto lei 16/2020, do 28 de abril, de medidas procesuais e organizativas para facer fronte ao COVID-19 no ámbito da Administración de xustiza.*

I

O pasado 14 de marzo, o Consello de Ministros aprobou o Real decreto 463/2020, do 14 de marzo, polo que se declara o estado de alarma para a xestión da situación de crise sanitaria ocasionada polo COVID-19, en que se incluíron, entre outras medidas, limitacións á liberdade de circulación das persoas, cos efectos que iso supón para cidadáns, traballadores e empresas. Especificamente, no ámbito da Administración de xustiza, dispúxose a suspensión dos termos e prazos procesuais, coas únicas excepcións necesarias para garantir os dereitos recoñecidos a todas as persoas no artigo 24 da Constitución.

Desde entón, o Goberno adoptou un conxunto de medidas dirixidas a protexer as persoas do risco de contaxio, a atender as que son especialmente vulnerables, a garantir a prestación de servizos públicos esenciais, así como a velar polas persoas traballadoras e polas empresas.

Para facer fronte ás posibles consecuencias desas medidas, a Administración de xustiza debe prepararse, tanto desde o punto de vista da adopción dos cambios normativos necesarios nas institucións procesuais como desde a perspectiva organizativa, e todo iso co obxectivo de alcanzar unha progresiva reactivación do normal funcionamento dos xulgados e tribunais.

En efecto, a Administración de xustiza sufriu unha ralentización significativa como consecuencia da crise do COVID-19, polo que se fai necesario adoptar o presente real decreto lei que ten por finalidade, ademais doutras máis concretas, procurar unha saída áxil á acumulación dos procedementos suspendidos pola declaración do estado de alarma cando se produza o levantamento da suspensión.

Así mesmo, deben adoptarse medidas en previsión do aumento da litixiosidade que se orixinará como consecuencia das medidas extraordinarias que se adoptaron e da propia conxuntura económica derivada da crise sanitaria.

Nun estado social e democrático de dereito como no que vivimos, todos os cidadáns e as cidadás teñen que participar do proceso de recuperación das consecuencias da crise. A actual situación sanitaria ten un impacto global e carrexará efectos negativos nun amplo conxunto de colectivos sociais, ben que as consecuencias sociais e económicas afectarán máis gravemente os colectivos vulnerables.

Indubidablemente, resulta preciso configurar procedementos que permitan tramitar con celeridade pretensións con orixe directa e doadamente identificable na crise sanitaria derivada do COVID-19 como, por exemplo, o reequilibrio do réxime de visitas ou custodia compartida polos períodos non gozados polas limitacións da liberdade deambulatoria ou outras medidas adoptadas por parte das autoridades sanitarias. Con este mesmo fin, faise necesario declarar a preferencia para o despacho e a tramitación doutros procedementos xa considerados nas leis procesuais vixentes.

Así mesmo, durante todo o tempo que perdure esta crise sanitaria teñen que adoptarse medidas que garantan o dereito á saúde, tanto de todo o persoal ao servizo da Administración de xustiza como dos cidadáns e dos profesionais que se relacionan coa dita administración, para procurar deste xeito evitar situacións de contaxio.

Por iso é de singular importancia incluír medidas que garantan a distancia de seguridade no desenvolvemento das vistas e audiencias públicas e o fomento da incorporación das novas tecnoloxías ás actuacións procesuais e, en xeral, ás relacións dos

cidadáns e das cidadás coa Administración de xustiza, que eviten, na medida do posible, excesivas concentracións nas sedes xudiciais.

II

O presente real decreto lei estrutúrase en tres capítulos, que conteñen un total de vinte e oito artigos, catro disposicións adicionais, dúas disposicións transitorias, unha disposición derogatoria e sete disposicións derradeiras.

O capítulo I regula as medidas de carácter procesual. En primeiro termo, establécense unha serie de disposicións dirixidas a retomar a actividade ordinaria dos xulgados, ademais de dar resposta ao previsible incremento da litixiosidade que derivará da propia crise sanitaria. Neste sentido, habílitase excepcionalmente e de forma parcial o mes de agosto, co que se pretende dar continuidade á actividade xudicial durante este mes que, de ordinario e con carácter xeral, é inhábil no ámbito da Administración de xustiza. En efecto, o artigo 183 da Lei orgánica 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial, declara, con carácter xeral, como días inhábiles os do mes de agosto para todas as actuacións xudiciais, ben que permite que as leis procesuais declaren urxentes actuacións procesuais, para as cales se considerarán, en todo ou en parte, hábiles os días do mes de agosto. Pois ben, mediante este real decreto lei, en que se conteñen normas legais procesuais para poder reactivar a actividade xudicial e recuperar para os cidadáns este servizo público esencial, en aplicación do dito precepto da Lei orgánica 1/1985, do 18 de xaneiro, de forma excepcional para ese ano 2020, decláranse urxentes todas as actuacións procesuais e decláranse hábiles para a súa realización os días 11 ao 31 do citado mes. É obvio que para poder recuperar, polo menos parcialmente, a actividade procesual que non se poida realizar no período en que o estado de alarma estea en vigor se fai urxente e necesario declarar estes días como hábiles. Isto vai exixir a todos os operadores xurídicos que traballan na Administración de xustiza e aos profesionais que se relacionan con ela un esforzo adicional ao que fan diariamente para garantir e protexer os dereitos dos cidadáns, e vailles conferir a responsabilidade de seren axentes fundamentais nese proceso que ten que iniciar a nosa sociedade para volver progresivamente á normalidade. Esta medida tamén vai exixir a todas as administracións e institucións implicadas un coidadoso labor de organización e coordinación. En definitiva, trátase de xuntar forzas por parte de todos os que traballan na Administración de xustiza, se relacionan con ela ou a dirixen para axudar a sociedade e a economía a recuperarse o máis pronto posible das consecuencias negativas que deixe tras de si a crise do COVID-19.

Por outra parte, os prazos e termos previstos nas leis procesuais quedaron afectados como consecuencia da declaración do estado de alarma para a xestión da situación de crise sanitaria ocasionada polo COVID-19 coa entrada en vigor do Real decreto 463/2020, do 14 de marzo, salvo os supostos exceptuados na disposición adicional segunda do mesmo real decreto. En prol da seguridade xurídica, resulta necesario establecer unhas regras xerais para o cómputo dos prazos e no artigo 3 óptase polo reinicio do cómputo dos prazos e por non tomar en consideración, polo tanto, o prazo que tivese transcorrido previamente á declaración do estado de alarma.

Así mesmo, aínda que os prazos procesuais se suspenderon nos termos que se describiu anteriormente, os xuíces e maxistrados ditaron sentenzas e outras resolucións e continuouse coa súa notificación na medida que foi posible en función da redución de actividade do persoal ao servizo da Administración de xustiza. É previsible, como consecuencia, que nos primeiros días en que se retome a actividade xudicial ordinaria tras o levantamento da suspensión dos prazos procesuais se produza un notorio incremento no número de recursos presentados fronte ás ditas resolucións. Debe garantirse que a volta á normalidade, unha vez que se reactiven os prazos e o servizo de notificacións, non supoña un colapso das plataformas para a presentación de escritos e demandas, e que os xulgados e tribunais poidan dar resposta a todos eles, así como que os profesionais que se relacionan coa Administración de xustiza teñan o tempo necesario para prepararen os escritos procesuais en prol de protexer o dereito de defensa dos seus clientes e representados. Para iso, acórdase a ampliación dos prazos para presentar recursos contra

sentenzas e outras resolucións que poñen fin ao procedemento e sexan notificadas durante a suspensión de prazos establecida no Real decreto 463/2020, do 14 de marzo, así como as que sexan notificadas dentro dos vinte días hábiles seguintes ao do levantamento dos prazos procesuais suspendidos, o que permite deste xeito que estes se poidan presentar de forma graduada nun prazo máis prolongado de tempo e non concentrados en escasos días despois do citado levantamento.

De particular interese é a regulación «ex novo» dun procedemento especial e sumario para a resolución de cuestións relativas ao dereito de familia directamente derivadas da crise sanitaria. As medidas adoptadas por parte das autoridades sanitarias tiveron incidencia no normal desenvolvemento do réxime de custodia e de visitas de menores, o que provoca en ocasións desequilibrios nos tempos de gozo, o cal é previsible que poida desembocar en demandas e solicitudes ante os xulgados con competencias en materia de dereito de familia. Por outra parte, as consecuencias económicas que derivarán da crise do COVID-19 poden comportar alteracións nas situacións económicas das persoas obrigadas ao pagamento de pensións alimenticias ou ben nas situacións dos que as reciben, o que dará lugar a que sexan instados procedementos para a modificación de tales medidas. Para dar unha resposta rápida e eficaz a tales pretensións, régulase neste real decreto lei este procedemento especial pensando, en particular, no interese superior das persoas menores afectadas e para contribuír á súa mellor protección.

No capítulo II inclúense medidas no ámbito concursal e societario. A crise sanitaria do COVID-19 constitúe un obstáculo adicional á viabilidade das empresas concursadas que pode determinar, ben a imposibilidade de subscribir ou cumprir un convenio, o que aboca as empresas á liquidación, ou ben unha maior dificultade de allear unha unidade produtiva que podería resultar viable. Por iso, no Real decreto lei 11/2020, do 31 de marzo, polo que se adoptan medidas urxentes complementarias no ámbito social e económico para facer fronte ao COVID-19, estendeuse a estas empresas a posibilidade de acceder a un expediente de regulación temporal de emprego nos termos do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo, de medidas urxentes extraordinarias para facer fronte ao impacto económico e social do COVID-19.

Ás medidas xa adoptadas no dito real decreto lei engádense agora outras cunha tripla finalidade. En primeiro lugar, manter a continuidade económica das empresas, profesionais e autónomos que, con anterioridade á entrada en vigor do estado de alarma, viñan cumprindo regularmente as obrigas derivadas dun convenio, dun acordo extraxudicial de pagamentos ou dun acordo de refinanciamento homologado. Respecto destes debedores, aprázase o deber de solicitar a apertura da fase de liquidación cando, durante a vixencia do convenio, o debedor coñeza a imposibilidade de cumprir os pagamentos comprometidos e as obrigas contraídas con posterioridade á aprobación daquel; así mesmo, facilítase a modificación do convenio ou do acordo extraxudicial de pagamentos ou do acordo de refinanciamento homologado. Respecto destes últimos, permítese, ademais, a presentación de nova solicitude sen necesidade de que transcorra un ano desde a presentación da anterior.

En segundo lugar, trátase de potenciar e incentivar o financiamento das empresas para atender as súas necesidades transitorias de liquidez, cualificando como créditos contra a masa, chegado o caso de liquidación, os créditos derivados de compromisos de financiamento ou de prestación de garantías a cargo de terceiros, incluídas as persoas especialmente relacionadas co concursado, que figuren na proposta de convenio ou na proposta de modificación do xa aprobado polo xuíz. Neste mesmo sentido, co fin de facilitar o crédito e a liquidez da empresa, cualifícanse como ordinarios os créditos das persoas especialmente vinculadas co debedor nos concursos que poidan declararse dentro dos dous anos seguintes á declaración do estado de alarma.

Por último, para evitar o previsible aumento da litixiosidade en relación coa tramitación de concursos de acredores nos xulgados do mercantil e de primeira instancia, establécense unha serie de normas de axilización do proceso concursal, como a confesión da insolvencia, a tramitación preferente de determinadas actuacións tendentes á protección dos dereitos dos traballadores, a manter a continuidade da empresa e a conservar o valor

de bens e dereitos, así como a simplificación de determinados actos e incidentes (poxas, impugnación de inventario e listas de acredores ou aprobación de plans de liquidación).

Finalmente, dentro deste capítulo II, establécense dúas normas que tratan de atenuar temporal e excepcionalmente as consecuencias que tería a aplicación na actual situación das normas xerais sobre disolución de sociedades de capital e sobre declaración de concurso, de modo tal que se permita ás empresas gañar tempo para poderen reestruturar a súa débeda, conseguir liquidez e compensar perdas, xa sexa pola recuperación da súa actividade ordinaria ou polo acceso ao crédito ou ás axudas públicas. Desta forma, amplíase a suspensión do deber de solicitar a declaración de concurso de acredores ata o 31 de decembro de 2020 e prevese que para os efectos da causa legal de disolución por perdas non se computen as do presente exercicio.

Ao fio do anterior, na disposición derogatoria derrégase o artigo 43 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo, de medidas urxentes extraordinarias para facer fronte ao impacto económico e social do COVID-19, que establecía a suspensión do deber de solicitar o concurso durante a vixencia do estado de alarma e prevía que os xuíces non admitirían a trámite solicitudes de concurso necesario ata transcorridos dous meses desde a finalización do dito estado.

Trátase, en definitiva, de evitar que o escenario posterior á superación da crise do COVID-19 nos leve a declaracións de concurso ou apertura da fase de liquidación respecto de empresas que poderían ser viables en condicións xerais de mercado (valor en funcionamento superior ao valor de liquidación), coa conseguinte destrución de tecido produtivo e de postos de traballo.

O capítulo III regula medidas de carácter organizativo e tecnolóxico destinadas a afrontar de xeito inmediato as consecuencias, xa expostas, que tivo a crise do COVID-19 sobre a Administración de xustiza.

Así, establécese a celebración de actos procesuais preferentemente mediante a presenza telemática dos intervinientes para garantir a protección da saúde das persoas e minimizar o risco de contaxio. Non obstante, na orde xurisdiccional penal, a celebración de xuízos preferentemente mediante presenza telemática exceptúase nos supostos de procedementos por delitos graves, en que a presenza física do acusado resulta necesaria.

Igualmente, para atender os mesmos fins, límitase o acceso do público a todas as actuacións orais atendendo ás características das salas de vistas. Posibilítase, así, o mantemento das distancias de seguridade e evítanse as aglomeracións e a trasfega de persoas nas sedes xudiciais cando iso non resulte imprescindible.

Coa mesma finalidade establécese un sistema de atención ao público por vía telefónica ou a través do correo electrónico habilitado para tal efecto, de tal forma que se limita a atención presencial aos supostos estritamente necesarios e unicamente mediante cita previa.

A recuperación da actividade ordinaria das oficinas xudiciais e fiscais require non dilatar o prazo de reincorporación tras o levantamento das principais restricións e desta forma establecer medidas que coadxuven a afrontar co menor impacto posible o incremento da litixiosidade.

Deste modo, prevese a creación de unidades xudiciais para o coñecemento de asuntos derivados do COVID-19 e establécese a posibilidade de que os letrados e as letradas da Administración de xustiza poidan, durante o período de prácticas, realizar funcións de substitución ou reforzo, entre outras medidas. Con iso, pretende atenderse a urxente necesidade de regularizar a situación de xulgados e tribunais para facer efectivo o dereito á tutela xudicial efectiva sen dilacións indebidas.

Ademais, tal obxectivo ten que compatibilizarse coa axeitada protección da saúde do persoal da Administración de xustiza, do resto de profesionais e dos particulares que acoden ás súas sedes. Por iso, precísanse medidas que supoñan a distribución temporal da prestación de servizos polo persoal das oficinas xudiciais, de forma que poidan cumprir co seu horario habitual de forma sucesiva. Con tal obxecto, establécense xornadas de traballo de mañá ou tarde e con iso evítase a coincidencia de todo o persoal nas mesmas horas. O cumprimento dese horario por distinto persoal ao servizo da Administración de

xustiza, mesmo sen ampliación de xornada, permite, ademais, a celebración de xuízos e vistas non só en horario de mañá, senón tamén durante as tardes.

Na disposición derradeira primeira modifícase a Lei 18/2011, do 5 de xullo, reguladora do uso das tecnoloxías da información e a comunicación na Administración de xustiza, ao facilitar o acceso remoto ás aplicacións utilizadas para a xestión procesual, fomentando así o teletraballo, e modifícanse os sistemas de identificación e sinatura recoñecidos, ao disociar un doutro, nos mesmos termos que a Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas.

En particular, facilitar o acceso remoto ás aplicacións utilizadas para a xestión procesual, así como o acceso dos cidadáns e das cidadás aos servizos electrónicos na Administración de xustiza, implicará que todos os órganos, oficinas xudiciais e fiscalías se doten dos medios e instrumentos electrónicos e dos sistemas de información necesarios e suficientes para poderen desenvolver a súa función eficientemente.

A disposición derradeira segunda modifica e amplía a «vacatio legis» da Lei 20/2011, do 21 de xullo, do Rexistro Civil, ata o 30 de abril de 2021. A actual conxuntura e a necesidade de concentrar os esforzos na recuperación da actividade no Rexistro Civil impide abordar nestes momentos o cambio organizativo e de funcionamento que require en tan curto período de tempo, polo que resulta necesario ampliálo para garantir a súa axeitada e plena entrada en vigor.

Coa disposición derradeira terceira introdúcese unha mellora técnica na modificación do artigo 159.4 da Lei 9/2017, do 8 de novembro, de contratos do sector público, aprobada polo Real decreto lei 15/2020, do 21 de abril, de medidas urxentes complementarias para apoiar a economía e o emprego.

Nas disposicións derradeiras cuarta e quinta amplíase a posibilidade de dispoñibilidade de plans de pensións para os traballadores por conta propia ou autónomos aos casos en que, sen cesar na súa actividade, tivesen unha redución de, polo menos, o 75 por cento na súa facturación como consecuencia da situación de crise sanitaria.

A modificación realízase mediante axustes puntuais na redacción da disposición adicional vixésima do Real decreto lei 11/2020, do 31 de marzo, para engadir ao suposto xa recollido de cesamento de actividade o novo de redución de facturación en, polo menos, un 75 por cento; a definición do suposto de redución de facturación axústase á empregada na nova redacción dada polo Real decreto lei 13/2020, do 7 de abril, ao artigo 17 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo, en relación coa prestación extraordinaria por cesamento de actividade. Tamén se modifica o artigo 23 do Real decreto lei 15/2020, do 21 de abril, para concretar a xustificación acreditativa desta situación ante a entidade xestora de fondos de pensións.

Sobre esta última cuestión cabe sinalar que para xustificar a redución da facturación se fai unha remisión ao xa previsto para a acreditación dese volume de facturación na solicitude de prestación pública extraordinaria por cesamento de actividade do autónomo, que inclúe o mesmo suposto de redución do 75 por cento da facturación. Con iso, a mesma documentación servirá ao traballador autónomo para acreditar a súa circunstancia de redución de facturación tanto no caso da prestación pública como no da dispoñibilidade dos seus plans de pensións.

Mantéñense todos os demais aspectos da dispoñibilidade de plans de pensións regulados en ambos os dous reais decretos lei, referentes á contía, vinculada á perda de ingresos netos estimados, e ao período de estado de alarma e un mes adicional.

Así mesmo, a disposición derradeira cuarta, tendo en conta a evolución da pandemia e os seus efectos nos ingresos de moitos fogares, amplía os prazos establecidos nos artigos 4 e 8 do Real decreto lei 11/2020, do 31 de marzo, polo que se adoptan medidas urxentes complementarias no ámbito social e económico para facer fronte ao COVID-19, para que o arrendatario de vivenda habitual poida realizar a solicitude de aprazamento temporal e extraordinario do pagamento da renda. Tamén se modifican determinados aspectos do artigo 9 co obxecto de dar maior axilidade á tramitación da liña de axudas transitorias de financiamento, de forma que poida estar operativa para os arrendatarios en situación de vulnerabilidade o antes posible.

III

O artigo 86 da Constitución española permite ao Goberno ditar decretos leis «en caso de extraordinaria e urxente necesidade», sempre que non afecten o ordenamento das institucións básicas do Estado, os dereitos, deberes e liberdades dos cidadáns regulados no título I da Constitución, o réxime das comunidades autónomas nin o dereito electoral xeral.

O real decreto lei constitúe un instrumento constitucionalmente lícito, sempre que o fin que xustifica a lexislación de urxencia sexa, tal como reiteradamente exixiu o noso Tribunal Constitucional (sentenzas 6/1983, do 4 de febreiro, F. 5; 11/2002, do 17 de xaneiro, F. 4; 137/2003, do 3 de xullo, F. 3 e 189/2005, do 7 xullo, F. 3), auxiliar nunha situación concreta, dentro dos obxectivos gobernamentais, que por razóns difíciles de prever require unha acción normativa inmediata nun prazo máis breve que o requirido pola vía normal ou polo procedemento de urxencia para a tramitación parlamentaria das leis, máxime cando a determinación do dito procedemento non depende do Goberno. Non ofrece ningunha dúbida que a situación que afronta o noso país pola declaración de emerxencia de saúde pública de importancia internacional, unida á declaración de estado de alarma, xeran a concorrencia de motivos que xustifican a extraordinaria e urxente necesidade de adoptar diversas medidas.

No actual escenario de contención e prevención do COVID-19 é urxente e necesario atallar a epidemia e evitar a súa propagación para protexer a saúde pública á vez que se adoptan, vía lexislación de excepción, medidas de contido económico e social para afrontar as súas consecuencias na nosa sociedade, pero tamén adoptar medidas organizativas e procesuais que permitan a activación da xustiza tras o levantamento da suspensión dos prazos procesuais, establecida na disposición adicional segunda do Real decreto 463/2020, do 14 de marzo, polo que se declara o estado de alarma para a xestión da situación de crise sanitaria ocasionada polo COVID-19, e que eviten o colapso dos xulgados e tribunais co previsible aumento da litixiosidade en determinados ámbitos.

Neste sentido, é importante recordar que a Constitución española recoñece o dereito fundamental a un proceso «sen dilacións indebidas» (artigo 24.2). A finalidade específica do dereito radica na garantía de que o proceso xudicial, incluída a execución, se axuste a axeitadas pautas temporais (Sentenza do Tribunal Constitucional 35/1994, do 31 de xaneiro).

Trátase dun concepto técnico-xurídico que o Tribunal Constitucional foi aquilatando ao longo do tempo e que non necesariamente coincide coa percepción cidadá do que significa «atraso» ou «lentitude». A tutela xudicial dos dereitos necesita tempo para que os principios fundamentais que a rexen poidan desprezarse (dualidade de posicións, igualdade de armas, contradición). «Xustiza tardía non é xustiza», adoita dicirse con acerto, pero tampouco o é «xustiza instantánea». Fai falta tempo, pero este non pode ser excesivo. Co fin de conciliar estes principios, resulta urxente e necesario adoptar as axeitadas medidas organizativas que permitan optimizar os medios persoais e materiais existentes e, ao mesmo tempo, establecer normas procesuais temporais que faciliten a celeridade de determinados procedementos, incorporando a estes as novas tecnoloxías. Respecto a este último aspecto, resulta tamén urxente e necesario incorporar á Administración de xustiza instrumentos que permitan adoptar as medidas de seguridade e mitigación de contaxios recomendadas pola autoridade sanitaria, para evitar desprazamentos ás sedes xudiciais e aglomeracións de persoas en espazos reducidos.

Así mesmo, ante este escenario inédito, polo prolongado no tempo e pola amplitude do seu espectro, a extraordinaria e urxente necesidade de aprobar este real decreto lei inscríbese no xuízo político ou de oportunidade que corresponde ao Goberno (sentenzas do Tribunal Constitucional 61/2018, do 7 de xuño, FX 4; 142/2014, do 11 de setembro, FX 3), e esta decisión, sen dúbida, supón unha ordenación de prioridades políticas de actuación (Sentenza do Tribunal Constitucional do 30 de xaneiro de 2019, recurso de inconstitucionalidade número 2208-2019), centradas no cumprimento da seguridade xurídica e a saúde pública.

Os motivos de oportunidade que acaban de expoñerse xustifican ampla e razoadamente a adopción da presente norma de acordo coa xurisprudencia do Tribunal Constitucional (sentenzas do Tribunal Constitucional 29/1982, do 31 de maio, FX 3; 111/1983, do 2 de decembro, FX 5; 182/1997, do 20 de outubro, FX 3).

En relación co emprego do real decreto lei como instrumento para a introdución destas modificacións no ordenamento, deben terse en conta dous aspectos referidos ás materias vedadas a este instrumento normativo e á concorrencia dos presupostos habilitantes que xustifican a utilización desta clase de norma. En relación cos primeiros, como sinala o artigo 86.1 da nosa Constitución, os reais decretos leis «non poderán afectar o ordenamento das institucións básicas do Estado, os dereitos, deberes e liberdades dos cidadáns regulados no título I, o réxime das comunidades autónomas nin o dereito electoral xeral». No caso do presente real decreto lei non se afecta ningunha destas materias.

En efecto, as regulacións que se incorporan á norma non supoñen unha afección do núcleo esencial de ningún dos anteriores elementos, posto que non se regula ningunha institución básica do Estado, non se afecta a natureza dos dereitos e deberes dos cidadáns, non se incorporan afeccións ao réxime das comunidades autónomas xa que non é obxecto de ningunha destas medidas, e tampouco ten relación ningunha co réxime electoral, de modo que non hai nada no seu contido que impida a súa aprobación neste punto.

De conformidade co disposto no artigo 129 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, o presente real decreto lei axústase aos principios de boa regulación.

Así, de acordo cos principios de necesidade e eficacia, a iniciativa fundaméntase no interese xeral que supón atender as circunstancias sociais e económicas excepcionais derivadas da crise de saúde pública provocada polo COVID-19; este é o momento de adoptar medidas adicionais para atender estas necesidades e o real decreto lei constitúe o instrumento máis axeitado para garantir a súa consecución.

A norma é acorde co principio de proporcionalidade ao conter a regulación imprescindible para lograr o obxectivo de minimizar o impacto na actividade xudicial ante a situación excepcional actual, permitindo reactivar os procedementos suspendidos, axilizar determinados trámites e procedementos e incorporar as novas tecnoloxías na práctica xudicial.

Igualmente, axústase ao principio de seguridade xurídica, ao establecer normas claras que aseguran a mellor protección dos dereitos do xustizable e proporcionar certeza na configuración das institucións procesuais, tanto no que afecta os prazos e cómputo destes como aos procedementos que se axilizan.

En canto ao principio de transparencia, exceptúanse os trámites de consulta pública e de audiencia e información públicas, conforme o artigo 26.11. da Lei 50/1997, do 27 de novembro, do Goberno.

Por último, en relación co principio de eficiencia, este real decreto lei non impón carga administrativa que non se encontre xustificada e resulte a mínima e, en todo caso, proporcionada, en atención á particular situación existente e á necesidade de garantir o principio de eficacia na aplicación das medidas adoptadas.

Polo tanto, no conxunto e en cada unha das medidas que se adoptan, concorren, pola súa natureza e finalidade, as circunstancias de extraordinaria e urxente necesidade que exige o artigo 86 da Constitución española como presupostos habilitantes para a aprobación dun real decreto lei.

Este real decreto lei dítase ao abeiro do disposto no artigo 149.1.1.^a, 5.ª, 6.ª, 8.ª, 13.ª e 18.ª da Constitución española, que atribúe ao Estado a competencia exclusiva sobre a regulación das condicións básicas que garantan a igualdade de todos os españois no exercicio dos dereitos e no cumprimento dos deberes constitucionais; Administración de xustiza; lexislación mercantil; lexislación procesual, sen prexuízo das necesarias especialidades que nesta orde deriven das particularidades do dereito substantivo das comunidades autónomas; lexislación civil, sen prexuízo da conservación, modificación e desenvolvemento por parte das comunidades autónomas dos dereitos civís, forais ou

especiais, alí onde existan, en particular en materia de ordenación dos rexistros e instrumentos públicos; bases e coordinación da planificación xeral da actividade económica, e lexislación básica sobre contratos e concesións administrativas.

Na súa virtude, facendo uso da autorización contida no artigo 86 da Constitución española, por proposta da vicepresidenta terceira do Goberno e ministra de Asuntos Económicos e Transformación Dixital, e do ministro de Xustiza, e logo de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 28 de abril de 2020,

DISPOÑO:

CAPÍTULO I

Medidas procesuais urxentes

Artigo 1. *Habilitación de días para efectos procesuais.*

1. Decláranse hábiles para todas as actuacións xudiciais, que para os efectos do artigo 183 da Lei orgánica 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial, se declaran urxentes, os días 11 ao 31 do mes de agosto de 2020. Exceptúanse desta previsión os sábados, domingos e festivos, salvo para aquelas actuacións xudiciais para as cales estes días sexan xa hábiles conforme as leis procesuais.

2. Para garantir o cumprimento do disposto no punto anterior e a eficacia da medida, o Consello Xeral do Poder Xudicial, a Fiscalía Xeral do Estado, o Ministerio de Xustiza e as comunidades autónomas con competencias en materia de xustiza adoptarán de forma coordinada, nos seus respectivos ámbitos de competencia, as medidas necesarias para a distribución das vacacións de xuíces, maxistrados, membros do Ministerio Fiscal, letrados da Administración de xustiza e demais persoal funcionario ao servizo da Administración de xustiza.

Artigo 2. *Cómputo de prazos procesuais e ampliación do prazo para recorrer.*

1. Os termos e prazos previstos nas leis procesuais que quedasen suspendidos por aplicación do establecido na disposición adicional segunda do Real decreto 463/2020, do 14 de marzo, polo que se declara o estado de alarma para a xestión da situación de crise sanitaria ocasionada polo COVID-19, volverán computarse desde o seu inicio, polo que o primeiro día do cómputo é o seguinte hábil a aquel en que deixe de ter efecto a suspensión do procedemento correspondente.

2. Os prazos para o anuncio, preparación, formalización e interposición de recursos contra sentenzas e demais resolucións que, conforme as leis procesuais, poñan fin ao procedemento e que sexan notificadas durante a suspensión de prazos establecida no Real decreto 463/2020, do 14 de marzo, así como as que sexan notificadas dentro dos vinte días hábiles seguintes ao do levantamento da suspensión dos prazos procesuais suspendidos, quedarán ampliados por un prazo igual ao previsto para anunciar, preparar, formalizar ou interpoñer o recurso na súa correspondente lei reguladora.

O disposto no parágrafo anterior non se aplicará aos procedementos cuxos prazos se exceptuaron da suspensión, de acordo co establecido na disposición adicional segunda do Real decreto 463/2020, do 14 de marzo.

Artigo 3. *Ámbito do procedemento especial e sumario en materia de familia.*

Durante a vixencia do estado de alarma, e ata tres meses despois da súa finalización, decidiranse a través do procedemento especial e sumario regulado nos artigos 3 a 5 do presente real decreto lei as seguintes demandas:

a) As que versen sobre pretensións relativas ao restablecemento do equilibrio no réxime de visitas ou custodia compartida cando un dos proxenitores non poida atender nos seus estritos termos o réxime establecido e, se é o caso, custodia compartida vixente,

como consecuencia das medidas adoptadas polo Goberno e polas demais autoridades sanitarias co obxecto de evitar a propagación do COVID-19.

b) As que teñan por obxecto solicitar a revisión das medidas definitivas sobre cargas do matrimonio, pensións económicas entre cónxuxes e alimentos recoñecidos aos fillos, adoptadas en aplicación do disposto no artigo 774 da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil, cando a revisión teña como fundamento teren variado substancialmente as circunstancias económicas de cónxuxes e proxenitores como consecuencia da crise sanitaria producida polo COVID-19.

c) As que pretendan o establecemento ou a revisión da obriga de prestar alimentos, cando as ditas pretensións teñan como fundamento teren variado substancialmente as circunstancias económicas do parente obrigado á dita prestación alimenticia como consecuencia da crise sanitaria producida polo COVID-19.

Artigo 4. *Competencia.*

1. Será competente para coñecer dos procedementos a que se refiren os parágrafos a) e b) do artigo anterior o xulgado que resolverse sobre o réxime de visitas ou custodia compartida cuxo reequilibrio se inste ou que acordase as medidas definitivas cuxa revisión se pretenda.

2. Será competente para coñecer do procedemento previsto no parágrafo c) do artigo anterior o xulgado sinalado no artigo 769.3 da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, cando se trate do establecemento da prestación de alimentos reclamados por un proxenitor contra o outro en nome dos fillos menores, e o xulgado que resulte competente en aplicación das regras xerais do artigo 50 da citada Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, cando se trate da prestación de alimentos en favor de calquera outro alimentista. Cando a demanda verse sobre a revisión da prestación de alimentos, será competente o xulgado que resolverse no seu día sobre esta.

Artigo 5. *Tramitación.*

1. O procedemento principiará por demanda, co contido e coa forma propios do xuízo ordinario.

A demanda a que se refiren os parágrafos b) e c) do artigo 3 deberá ir acompañada dun principio de proba documental que consistirá na achega do certificado expedido pola entidade xestora das prestacións en que figure a contía mensual percibida en concepto de prestacións ou subsidios de desemprego, no caso de situación legal de desemprego, ou ben o certificado expedido pola Axencia Estatal de Administración Tributaria ou polas administracións tributarias competentes da Comunidade Foral de Navarra ou dos territorios históricos do País Vasco, sobre a base da declaración de cesamento de actividade declarada polo interesado que acredite o cesamento de actividade ou diminución de ingresos, no caso de traballadores por conta propia.

2. O letrado da Administración de xustiza, logo de examinada a demanda, admitiraa por decreto ou, cando considere que pode haber falta de xurisdición ou competencia, dará conta ao xuíz para que resolva neste caso sobre a súa admisión.

3. Admitida a trámite a demanda, o letrado da Administración de xustiza acordará que se citen as partes e o Ministerio Fiscal, cando proceda, a unha vista, que deberá celebrarse dentro dos dez días hábiles seguintes ao da data de admisión da demanda.

4. Con carácter previo á celebración da vista poderán intentarse que as partes cheguen a un acordo, que será homologado xudicialmente. En caso de que haxa algún menor interesado no obxecto do procedemento, este acordo só poderá ser homologado considerando o interese superior do menor.

Así mesmo, previamente á celebración da vista, nos procedementos iniciados mediante a demanda a que se refire o parágrafo a) do artigo 3, darase audiencia de xeito reservado aos fillos menores, se o tribunal o considerase necesario e, en todo caso, aos maiores de doce anos.

5. A vista comezará dando a palabra á parte demandante, para que ratifique a demanda ou a amplíe sen realizar variacións substanciais e, a seguir, á parte demandada para que conteste a demanda, e poderá solicitarse o recibimento do preito a proba. Igualmente, poderá formularse reconvenção.

As partes poderán solicitar, polo menos con cinco días de antelación ao da data da vista, aquelas probas que, tendo que practicarse nesta, requiran de citación ou requirimento, ou que se soliciten aqueles documentos que posúan institucións públicas ou privadas e que non estean á súa disposición.

As partes terán que asistir ao acto coas probas de que intenten valerse e deberán practicarse as ditas probas, así como as que poida acordar de oficio o xuíz, no mesmo acto da vista. Se iso for imposible en relación con algunha das probas, estas deberán practicarse no prazo que sinala o xuíz, que non poderá exceder os quince días.

6. Practicadas as probas, poderá concederse ás partes unha quenda de palabra para formularen oralmente conclusións.

7. Finalizada a vista, o órgano xudicial poderá ditar resolución, en forma de sentenza ou auto segundo corresponda, oralmente ou ben por escrito, no prazo de tres días hábiles. En caso de que se dite resolución oralmente, esta documentarase con expresión da resolución e dunha sucinta motivación.

Pronunciada oralmente unha resolución, se todas as persoas que sexan parte no proceso estiveren presentes no acto, por si ou debidamente representadas, e expresaren a súa decisión de non recorrer, declararase, no mesmo acto, a firmeza da resolución.

Fóra deste caso, o prazo para recorrer comezará a contar desde a notificación da resolución debidamente redactada.

8. Contra a resolución que poña fin ao procedemento poderá interpoñerse recurso de apelación.

9. En todo o non previsto neste artigo será de aplicación supletoria o disposto na Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil, para a tramitación do xuízo verbal.

Artigo 6. Tramitación da impugnación de expedientes de regulación temporal de emprego a que se refire o artigo 23 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo, de medidas urxentes extraordinarias para facer fronte ao impacto económico e social do COVID-19.

1. Tramitaranse conforme a modalidade procesual de conflito colectivo as demandas que presenten os suxeitos lexitimados a que se refire o punto 2 deste artigo, cando versen sobre as suspensións e reducións de xornada adoptadas en aplicación do previsto no artigo 23 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo, e as ditas medidas afecten máis de cinco traballadores.

2. Ademais dos suxeitos lexitimados conforme o artigo 154 da Lei 36/2011, do 10 de outubro, reguladora da xurisdición social, estará igualmente lexitimada para promover o citado procedemento de conflito colectivo a comisión representativa prevista na normativa laboral ditada para paliar os efectos derivados do COVID-19 en relación cos expedientes de regulación temporal de emprego a que se refire este artigo.

Artigo 7. Tramitación preferente de determinados procedementos.

1. Durante o período que transcorra desde o levantamento da suspensión dos prazos procesuais declarada polo Real decreto 463/2020, do 14 de marzo, e ata o 31 de decembro de 2020, tramitaranse con preferencia os seguintes expedientes e procedementos:

a) Os procesos ou expedientes de xurisdición voluntaria en que se adopten as medidas a que se refire o artigo 158 do Código civil, así como o procedemento especial e sumario previsto nos artigos 3 a 5 do presente real decreto lei.

b) Na orde xurisdiccional civil, os procesos derivados da falta de recoñecemento por parte da entidade acreedora da moratoria legal nas hipotecas de vivenda habitual e de inmoables afectos á actividade económica, os procesos derivados de calquera reclamación que poidan formular os arrendatarios por falta de aplicación da moratoria prevista

legalmente ou da prórroga obrigatoria do contrato, así como os procedementos concursais de debedores que sexan persoas naturais e que non teñan a condición de empresarios.

c) Na orde xurisdiccional contencioso-administrativa, os recursos que se interpoñan contra os actos e resolucións das administracións públicas polos cales se denegue a aplicación de axudas e medidas previstas legalmente para paliar os efectos económicos da crise sanitaria producida polo COVID-19.

d) Na orde xurisdiccional social, terán carácter urxente e preferente os procesos por despedimento ou extinción de contrato, os derivados do procedemento para declarar o deber e a forma de recuperación das horas de traballo non prestadas durante o permiso retribuído previsto no Real decreto lei 10/2020, do 29 de marzo, polo que se regula un permiso retribuído recuperable para as persoas traballadoras por conta allea que non presten servizos esenciais, co fin de reducir a mobilidade da poboación no contexto da loita contra o COVID-19; os procedementos por aplicación do plan MECUIDA do artigo 6 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo; os procedementos para a impugnación individual, colectiva ou de oficio dos expedientes de regulación temporal de emprego polas causas reguladas nos artigos 22 e 23 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo; e os que se tramiten para facer efectiva a modalidade de traballo a distancia ou a adecuación das condicións de traballo previstas no seu artigo 5.

2. O disposto no punto anterior enténdese sen prexuízo do carácter preferente que teñan recoñecido outros procedementos de acordo coas leis procesuais.

Non obstante, na orde xurisdiccional social os procedementos para a impugnación individual ou colectiva dos expedientes de regulación temporal de emprego polas causas reguladas nos artigos 22 e 23 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo; os que se tramiten para facer efectiva a modalidade de traballo a distancia ou a adecuación das condicións de traballo previstas no artigo 5 deste e os procedementos para a aplicación do plan MECUIDA establecidos no artigo 6 do mencionado Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo, terán carácter urxente para todos os efectos e serán preferentes respecto de todos os que se tramiten no xulgado, salvo os que teñan por obxecto a tutela dos dereitos fundamentais e liberdades públicas.

CAPÍTULO II

Medidas concursais e societarias

Artigo 8. *Modificación do convenio concursal.*

1. Durante o ano seguinte contado desde a declaración do estado de alarma, o concursado poderá presentar proposta de modificación do convenio que se encontre en período de cumprimento. Á solicitude deberase xuntar unha relación dos créditos concursais que estivesen pendentes de pagamento e daqueles que, contraídos durante o período de cumprimento do convenio, non fosen satisfeitos, un plan de viabilidade e un plan de pagamentos.

A proposta de modificación tramitarase conforme as mesmas normas establecidas para a aprobación do convenio orixinario, ben que a tramitación será escrita, calquera que sexa o número de acredores. As maiorías do pasivo exixibles para a aceptación da proposta de modificación serán as mesmas que as exixidas para a aceptación da proposta do convenio orixinario, calquera que sexa o contido da modificación. En ningún caso a modificación afectará os créditos devindicados ou contraídos durante o período de cumprimento do convenio orixinario nin os acredores privilexiados aos cales se estendese a eficacia do convenio ou se adherisen a el unha vez aprobado, a menos que voten a favor ou se adhiran expresamente á proposta de modificación.

2. O xuíz dará traslado ao concursado de cantas solicitudes de declaración do incumprimento do convenio presenten os acredores dentro dos seis meses contados desde a declaración do estado de alarma, pero non as admitirá a trámite ata que transcorran tres meses contados desde que finalice ese prazo. Durante eses tres meses o

concurtido poderá presentar proposta de modificación do convenio, que se tramitará con prioridade á solicitude de declaración de incumprimento.

3. As mesmas regras serán de aplicación aos acordos extraxudiciais de pagamento.

Artigo 9. Aprazamento do deber de solicitar a apertura da fase de liquidación.

1. Durante o prazo dun ano contado desde a declaración do estado de alarma, o debedor non terá o deber de solicitar a liquidación da masa activa cando coñeza a imposibilidade de cumprir cos pagamentos comprometidos ou coas obrigas contraídas con posterioridade á aprobación do convenio concursal, sempre que o debedor presente unha proposta de modificación do convenio e esta se admita a trámite dentro do dito prazo. A proposta de modificación do convenio tramitarase conforme o establecido no artigo 8.1.

2. Durante o prazo previsto no punto anterior, o xuíz non ditará auto polo cal abra a fase de liquidación aínda que o acredor acredite a existencia dalgún dos feitos que poden fundamentar a declaración de concurso.

3. En caso de incumprimento do convenio aprobado ou modificado dentro dos dous anos contados desde a declaración do estado de alarma, terán a consideración de créditos contra a masa os créditos derivados de ingresos de tesouraría en concepto de préstamos, créditos ou outros negocios de análoga natureza que se concedesen ao concursado ou derivados de garantías persoais ou reais constituídas a favor deste por calquera persoa, incluída a que, segundo a lei, teña a condición de persoa especialmente relacionada con el, sempre que no convenio ou na modificación conste a identidade do obrigado e a contía máxima do financiamento que se vaia conceder ou da garantía que se vaia constituír.

Artigo 10. Acordos de refinanciamento.

1. Durante o prazo dun ano contado desde a declaración do estado de alarma, o debedor que tiver homologado un acordo de refinanciamento poderá poñer en coñecemento do xulgado competente para a declaración de concurso que iniciou ou pretende iniciar negociacións con acredores para modificar o acordo que teña en vigor ou para alcanzar outro novo, aínda que non transcorrese un ano desde a anterior solicitude de homologación.

2. Durante os seis meses seguintes á declaración do estado de alarma, o xuíz dará traslado ao debedor de cantas solicitudes de declaración de incumprimento do acordo de refinanciamento presenten os acredores, pero non as admitirá a trámite ata que transcorra un mes contado desde a finalización do dito prazo de seis meses. Durante ese mes, o debedor poderá poñer en coñecemento do xulgado competente para a declaración de concurso que iniciou ou pretende iniciar negociacións con acredores para modificar o acordo que teña en vigor homologado ou para alcanzar outro novo, aínda que non transcorrese un ano desde a anterior solicitude de homologación. Se, dentro dos tres meses seguintes á comunicación ao xulgado, o debedor non alcanzase un acordo de modificación do que teña en vigor ou outro novo, o xuíz admitirá a trámite as solicitudes de declaración de incumprimento que presenten os acredores.

Artigo 11. Réxime especial da solicitude de declaración do concurso de acredores.

1. Ata o 31 de decembro de 2020, o debedor que se encontre en estado de insolvencia non terá o deber de solicitar a declaración de concurso, comunicase ou non ao xulgado competente para a declaración deste a apertura de negociacións cos acredores para alcanzar un acordo de refinanciamento, un acordo extraxudicial de pagamentos ou adhesións a unha proposta anticipada de convenio.

2. Ata o 31 de decembro de 2020, os xuíces non admitirán a trámite as solicitudes de concurso necesario que se presentasen desde a declaración do estado de alarma. Se, antes do 31 de decembro de 2020, o debedor presentase solicitude de concurso voluntario, admitirase esta a trámite con preferencia, aínda que sexa de data posterior á solicitude de concurso necesario.

3. Se, antes do 30 de setembro de 2020, o debedor comunicase a apertura de negociacións cos acredores para alcanzar un acordo de refinanciamento, un acordo extraxudicial de pagamentos ou adhesións a unha proposta anticipada de convenio, observárase o réxime xeral que estableza a lei.

Artigo 12. Financiamentos e pagamentos por persoas especialmente relacionadas co debedor.

1. Nos concursos de acredores que se declaren dentro dos dous anos seguintes á declaración do estado de alarma, terán a consideración de créditos ordinarios os derivados de ingresos de tesouraría en concepto de préstamos, créditos ou outros negocios de análoga natureza que desde a declaración do estado de alarma lle tivesen concedido ao debedor aqueles que, segundo a lei, teñan a condición de persoas especialmente relacionadas con el.

2. Nos concursos de acredores que se declaren dentro dos dous anos seguintes á declaración do estado de alarma, terán a consideración de créditos ordinarios aqueles en que se subrogasen os que, segundo a lei, teñan a condición de persoas especialmente relacionadas co debedor como consecuencia dos pagamentos dos créditos ordinarios ou privilexiados realizados por conta deste, a partir da declaración dese estado.

Artigo 13. Impugnación do inventario e da lista de acredores.

1. Nos concursos de acredores en que a administración concursal aínda non presentase o inventario provisional e a lista provisional de acredores e nos que se declaren dentro dos dous anos contados desde a declaración do estado de alarma, nos incidentes que se incoen para resolver as impugnacións do inventario e da lista de acredores, os únicos medios de proba admisibles serán os documentais e os periciais, sen que sexa necesaria a celebración de vista salvo que o xuíz do concurso resolva outra cousa.

2. A falta de contestación á demanda por calquera dos demandados considerarase conformidade coa demanda, salvo que se trate de acredores de dereito público.

3. Os medios de proba de que intenten valerse as partes deberán achegar necesariamente á demanda incidental de impugnación e ás contestacións que se presenten.

Artigo 14. Tramitación preferente.

Ata que transcorra un ano contado desde a declaración do estado de alarma, tramitaranse con carácter preferente:

- a) Os incidentes concursais en materia laboral.
- b) As actuacións orientadas ao alleamento de unidades produtivas ou á venda en globo dos elementos do activo.
- c) As propostas de convenio ou de modificación dos que estivesen en período de cumprimento, así como os incidentes de oposición á aprobación xudicial do convenio.
- d) Os incidentes concursais en materia de reintegración da masa activa.
- e) A admisión a trámite da solicitude de homologación dun acordo de refinanciamento ou da modificación do que estea vixente.
- f) A adopción de medidas cautelares e, en xeral, calquera outra que, ao xuízo do xuíz do concurso, poida contribuir ao mantemento e á conservación dos bens e dereitos.

Artigo 15. Alleamento da masa activa.

1. Nos concursos de acredores que se declaren dentro do ano seguinte á declaración do estado de alarma e nos que se encontren en tramitación na dita data, a poxa de bens e dereitos da masa activa deberá ser extraxudicial, mesmo aínda que o plan de liquidación estableza outra cousa.

2. Exceptúase do establecido no punto anterior o alleamento, en calquera estado do concurso, do conxunto da empresa ou dunha ou varias unidades produtivas, que poderá realizarse ben mediante poxa, xudicial ou extraxudicial, ben mediante calquera outro modo de realización que autorizase o xuíz de entre os previstos na Lei 22/2003, do 9 de xullo, concursal.

3. Se o xuíz, en calquera estado do concurso, autorizase a realización directa dos bens e dereitos afectos a privilexio especial ou a dación en pagamento ou para pagamento dos ditos bens, observaranse os termos da autorización.

Artigo 16. *Aprobación do plan de liquidación.*

1. Cando á finalización do estado de alarma transcorresen quince días desde que o plan de liquidación quedase de manifesto na oficina do xulgado, o xuíz deberá ditar auto de inmediato, no cal, segundo considere conveniente para o interese do concurso, aprobará o plan de liquidación, introducirá nel as modificacións que considere necesarias ou oportunas ou acordará a liquidación conforme as regras legais supletorias.

2. Cando á finalización da vixencia do estado de alarma o plan de liquidación presentado pola administración concursal aínda non estivese de manifesto na oficina do xulgado, o letrado da Administración de xustiza así o acordará de inmediato e, unha vez transcorrido o prazo legal para formular observacións ou propostas de modificación, poñerá en coñecemento do xuíz do concurso para que proceda conforme o establecido no punto anterior.

Artigo 17. *Axilización da tramitación do acordo extraxudicial de pagamentos.*

Durante o ano seguinte á declaración do estado de alarma, considerarase que o acordo extraxudicial de pagamentos o intentou o debedor sen éxito se se acredita que se produciron dúas faltas de aceptación do mediador concursal para ser designado, para os efectos de iniciar concurso consecutivo, comunicándoo ao xulgado.

Artigo 18. *Suspensión da causa de disolución por perdas.*

1. Para os únicos efectos de determinar a concurrencia da causa de disolución prevista no artigo 363.1.e) do texto refundido da Lei de sociedades de capital, aprobado polo Real decreto legislativo 1/2010, do 2 de xullo, non se tomarán en consideración as perdas do presente exercicio 2020. Se no resultado do exercicio 2021 se aprecian perdas que deixen reducido o patrimonio neto a unha cantidade inferior á metade do capital social, os administradores deberán convocar ou calquera socio poderá solicitar no prazo de dous meses contados desde o peche do exercicio, conforme o artigo 365 da citada lei, a celebración de xunta para disolver a sociedade, a non ser que se aumente ou se reduza o capital na medida suficiente.

2. O disposto no punto anterior enténdese sen prexuízo do deber de solicitar a declaración de concurso de acordo co establecido neste real decreto lei.

CAPÍTULO III

Medidas organizativas e tecnolóxicas

Artigo 19. *Celebración de actos procesuais mediante presenza telemática.*

1. Durante a vixencia do estado de alarma e ata tres meses despois da súa finalización, constituído o xulgado ou tribunal na súa sede, os actos de xuízo, comparecencias, declaracións e vistas e, en xeral, todos os actos procesuais, se realizarán preferentemente mediante presenza telemática, sempre que os xulgados, tribunais e fiscalías teñan á súa disposición os medios técnicos necesarios para iso.

2. Malia o disposto no punto anterior, na orde xurisdiccional penal será necesaria a presenza física do acusado nos xuízos por delito grave.

3. As deliberacións dos tribunais terán lugar en réxime de presenza telemática cando se conte cos medios técnicos necesarios para iso.

4. O disposto no punto primeiro será tamén aplicable aos actos que se realicen nas fiscalías.

Artigo 20. Acceso ás salas de vistas.

Co fin de garantir a protección da saúde das persoas, durante a vixencia do estado de alarma e ata tres meses despois da súa finalización, o órgano xudicial ordenará, en atención ás características das salas de vistas, o acceso do público a todas as actuacións orais.

Artigo 21. Exploracións médico-forenses.

Durante a vixencia do estado de alarma e ata tres meses despois da súa finalización, os informes médico-forenses poderán realizarse baseándose unicamente na documentación médica existente á súa disposición, sempre que iso for posible.

Artigo 22. Dispensa da utilización de togas.

Durante a vixencia do estado de alarma e ata tres meses despois da súa finalización, as partes que asistan a actuacións orais estarán dispensadas do uso de togas nas audiencias públicas.

Artigo 23. Atención ao público.

1. Durante o estado de alarma e ata tres meses despois da súa finalización, a atención ao público en calquera sede xudicial ou da fiscalía realizarase por vía telefónica ou a través do correo electrónico habilitado para tal efecto, que deberá ser obxecto de publicación na páxina web da correspondente xerencia territorial do Ministerio de Xustiza ou do órgano que determinen as comunidades autónomas con competencias en materia de xustiza e que, no ámbito da xurisdición militar, se encontra publicado na páxina web do Ministerio de Defensa, na ligazón correspondente; todo iso sempre que sexa posible en función da natureza da información requirida e, en todo caso, cumprindo o disposto na Lei orgánica 3/2018, do 5 de decembro, de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.

2. Para aqueles casos en que resulte imprescindible acudir á sede xudicial ou da fiscalía, será necesario obter previamente a correspondente cita, de conformidade cos protocolos que para o efecto establezan as administracións competentes, que deberán prever as particularidades das comparecencias ante os xulgados en funcións de garda e os xulgados de violencia sobre a muller.

Artigo 24. Órganos xudiciais asociados ao COVID-19.

1. De conformidade coa Lei 38/1988, do 28 de decembro, de demarcación e de planta xudicial, o Ministerio de Xustiza, logo de informe do Consello Xeral do Poder Xudicial e logo de audiencia preceptiva da comunidade autónoma afectada, poderá transformar os órganos xudiciais que estean pendentes de entrar en funcionamento no momento da entrada en vigor do presente real decreto lei en órganos xudiciais que coñezan exclusivamente de procedementos asociados ao COVID-19.

2. Habilítase o Ministerio de Xustiza para que, oído o Consello Xeral do Poder Xudicial, poida anticipar a entrada en funcionamento dos órganos xudiciais correspondentes á programación de 2020, e todos ou algúns deles poderán dedicarse con carácter exclusivo ao coñecemento de procedementos asociados ao COVID-19.

Artigo 25. *Asignación preferente de xuíces de adscrición territorial.*

Os xuíces de adscrición territorial por designación do presidente do Tribunal Superior de Xustiza poderán exercer as súas funcións xurisdicionais, con carácter preferente, en órganos xudiciais que coñezan de procedementos asociados ao COVID-19.

Artigo 26. *Actuacións dentro dun mesmo centro de destino.*

1. Durante a vixencia do estado de alarma, e ata tres meses despois da súa finalización, os secretarios coordinadores provinciais poderán asignarlles aos letrados da Administración de xustiza e aos demais funcionarios ao servizo da Administración de xustiza destinados en calquera das unidades procesuais de apoio directo a órganos xudiciais a realización de calquera das funcións que, sendo propias do corpo a que pertencen, estean atribuídas a calquera outra unidade.

2. Nos partidos xudiciais en que non se encontren aprobadas as correspondentes relacións de postos de traballo, a asignación de funcións, no mesmo período establecido no punto anterior, poderá realizarse entre o persoal destinado en calquera órgano unipersoal ou colexiado.

3. Na asignación que regulan os dous puntos anteriores darase preferencia aos letrados e ás letradas da Administración de xustiza e demais persoal ao servizo da Administración de xustiza que accedan voluntariamente e, en ningún caso, implicará variación de retribucións.

A decisión de asignación adoptarase, en todo caso, mediante resolución motivada que se fundamentará en que a medida resulta imprescindible para garantir a correcta prestación do servizo.

Así mesmo, a dita asignación só poderá realizarse entre unidades ou órganos que radiquen no mesmo municipio e que pertencen á mesma orde xurisdiccional en que o letrado ou funcionario veña realizando a súa actividade profesional.

Artigo 27. *Xornada laboral.*

1. Durante o estado de alarma e ata tres meses despois da súa finalización estableceranse, para os letrados da Administración de xustiza e para o resto de persoal ao servizo da Administración de xustiza, xornadas de traballo de mañá e tarde para todos os servizos e órganos xurisdicionais.

2. O Ministerio de Xustiza e as comunidades autónomas con competencias en materia de xustiza establecerán a distribución da xornada e a fixación dos horarios de conformidade co establecido na Lei orgánica 6/1985, do 1 de xullo, do poder xudicial.

Artigo 28. *Substitución e reforzo de letrados da Administración de xustiza en prácticas.*

1. Ata o 31 de decembro de 2020, as ensinanzas prácticas dos cursos de formación inicial do corpo de letrados da Administración de xustiza a que se refire o artigo 24 do Estatuto do organismo autónomo Centro de Estudos Xurídicos, aprobado polo Real decreto 312/2019, do 26 de abril, poderán realizarse desempeñando labores de substitución e reforzo cando así o determine a Dirección do Centro, tendo preferencia sobre os letrados ou as letradas substitutos/as en calquera chamamento para o exercicio de tales funcións.

2. As letradas e os letrados da Administración de xustiza que realicen os labores de substitución e reforzo conforme o punto anterior exercerán as súas funcións con idéntica amplitude á dos titulares e quedarán á disposición da Secretaría de Goberno correspondente.

A persoa titular da Secretaría de Goberno deberá elaborar un informe sobre a dedicación e rendemento no desempeño das súas funcións, que deberá remitir ao Centro de Estudos Xurídicos para a súa avaliación.

3. En todo caso, o Centro de Estudos Xurídicos garantirá a axeitada titoría das prácticas, e para o seu efecto as secretarías de goberno prestarán a debida colaboración.

4. As letradas e os letrados da Administración de xustiza en prácticas que realicen labores de substitución e reforzo percibirán a totalidade das retribucións correspondentes ao posto de traballo desempeñado, que aboará o Ministerio de Xustiza.

Disposición adicional primeira. *Ampliación de prazos no ámbito do Rexistro Civil.*

1. Nos expedientes de autorización para contraer matrimonio en que se ditase resolución estimatoria concederáse automaticamente un prazo dun ano para a celebración do matrimonio, que computará desde a finalización do estado de alarma.

2. O disposto no artigo anterior aplicarase igualmente a aqueles expedientes en que non transcorrese o prazo dun ano desde a publicación de edictos, da súa dispensa ou das dilixencias substitutorias que prevé o artigo 248 do Regulamento da Lei do Rexistro Civil, aprobado polo Decreto do 14 de novembro de 1958.

3. Durante a vixencia do estado de alarma e ata tres meses despois da súa finalización, ampliarase a cinco días naturais o prazo de 72 horas que o artigo 46.1 da Lei 20/2011, do 21 de xullo, do Rexistro Civil, establece para que a dirección de hospitais, clínicas e establecementos sanitarios comuniquen á oficina do Rexistro Civil que corresponda cada un dos nacementos que tivesen lugar no centro sanitario.

Disposición adicional segunda. *Suspensión da causa de disolución do artigo 96.1.e) da Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público.*

O previsto no artigo 96.1.e) e 96.3 da Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público, non será de aplicación para as contas anuais aprobadas durante os exercicios 2020, 2021 e 2022.

Disposición adicional terceira. *Adecuación de determinadas disposicións á xurisdición militar.*

1. A referencia aos letrados e ás letradas da Administración de xustiza recollida nos artigos 1, 2 e 26 do presente real decreto lei deberá entenderse tamén referida aos secretarios relatores no ámbito da xurisdición militar.

2. O disposto no artigo 19 non será de aplicación aos procesos penais militares.

Disposición adicional cuarta. *Actos de comunicación do Ministerio Fiscal.*

Suspéndese a aplicación do disposto no artigo 151.2 da Lei 1/2000, do 7 de xaneiro, de axuízamento civil, en relación cos actos de comunicación do Ministerio Fiscal, ata o 31 de decembro de 2020. Ata esa data, o prazo regulado no dito artigo será de dez (10) días naturais.

Disposición transitoria primeira. *Réxime transitorio das actuacións procesuais.*

1. As normas do presente real decreto lei aplicaranse a todas as actuacións procesuais que se realicen a partir da súa entrada en vigor, calquera que sexa a data de iniciación do proceso en que aquelas se produzan.

2. Non obstante, aquelas normas do presente real decreto lei que teñan un prazo determinado de duración suxeitaranse a este.

Disposición transitoria segunda. *Previsións en materia de concurso de acredores.*

1. Se, durante a vixencia do estado de alarma e ata a data de entrada en vigor deste real decreto lei, se presentase algunha solicitude de concurso necesario, aplicarase o disposto no artigo 11.

2. Se, durante a vixencia do estado de alarma e ata a data de entrada en vigor deste real decreto lei, algún debedor presentase solicitude de apertura da fase de liquidación ante a imposibilidade de cumprir os pagamentos comprometidos e as obrigas contraídas

con posterioridade á aprobación do convenio, o xuíz non proverá sobre esta se o debedor presenta proposta de modificación do convenio conforme as disposicións do presente real decreto lei.

3. Se, na data de entrada en vigor do presente real decreto lei, algún acreedor presentase solicitude de apertura da fase de liquidación ou de declaración de incumprimento de convenio, aplicarase o disposto nos artigos 8 e 9.

Disposición derogatoria única.

Queda derogado o artigo 43 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo, de medidas urxentes extraordinarias para facer fronte ao impacto económico e social do COVID-19.

Disposición derradeira primeira. *Modificación da Lei 18/2011, do 5 de xullo, reguladora do uso das tecnoloxías da información e a comunicación na Administración de xustiza.*

Modifícase a Lei 18/2011, do 5 de xullo, reguladora do uso das tecnoloxías da información e a comunicación na Administración de xustiza, nos seguintes termos.

Un. Modifícase o parágrafo f) do artigo 4.2, que queda redactado como segue:

«f) A utilizar os sistemas de identificación e sinatura establecidos nos artigos 9 e 10 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas.»

Dous. Modifícase o parágrafo d) do artigo 6.2, que queda redactado como segue:

«d) A utilizar os sistemas de identificación e sinatura establecidos nos artigos 9 e 10 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas, sempre que o dito sistema o/a identifique de forma unívoca como profesional para calquera trámite electrónico coa Administración nos termos establecidos polas leis procesuais.

Para tal efecto, o Consello Xeral ou o superior correspondente deberán poñer á disposición das oficinas xudiciais os protocolos e sistemas de interconexión que permitan o acceso necesario por medios electrónicos ao rexistro de profesionais colexiados exercentes previsto no artigo 10 da Lei 2/1974, do 13 de febreiro, sobre colexios profesionais, garantindo que nel consten os seus datos profesionais, tales como número de colexiado, domicilio profesional, número de teléfono e de fax e enderezo de correo electrónico.»

Tres. Engádesse un segundo parágrafo ao artigo 8 coa seguinte redacción:

«As administracións competentes proporcionarán os medios seguros para que estes sistemas sexan plenamente accesibles e operativos sen necesidade de que os usuarios se encontren fisicamente nas sedes dos seus respectivos órganos, oficinas ou fiscalías.»

Catro. Modifícase a disposición adicional quinta, que queda coa seguinte redacción:

«Disposición adicional quinta. *Dotación de medios e instrumentos electrónicos e sistemas de información.*

As administracións competentes en materia de xustiza dotarán todos os órganos, oficinas xudiciais e fiscalías dos medios e instrumentos electrónicos e dos sistemas de información necesarios e suficientes para poderen desenvolver a súa función eficientemente. Estes sistemas serán plenamente accesibles e operativos sen necesidade de que os usuarios se encontren fisicamente nas sedes dos seus respectivos órganos, oficinas ou fiscalías, con respecto ás políticas internas que garantan o dereito á desconexión dixital recollido no artigo 14.j.bis e no artigo 88 do texto refundido da Lei do Estatuto básico do empregado público, aprobado polo Real

decreto legislativo 5/2015, do 30 de outubro. Así mesmo, formarán os integrantes destes no uso e utilización dos ditos medios e instrumentos.»

Disposición derradeira segunda. *Modificación da disposición derradeira décima da Lei 20/2011, do 21 de xullo, do Rexistro Civil.*

Modifícase a disposición derradeira décima da Lei 20/2011, do 21 de xullo, do Rexistro Civil, que pasará a ter a seguinte redacción:

«Disposición derradeira décima. *Entrada en vigor.*

A presente lei entrará en vigor o 30 de abril de 2021, agás as disposicións adicionais sétima e oitava e as disposicións derradeiras terceira e sexta, que entrarán en vigor o día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado», e agás os artigos 49.2 e 53 do mesmo texto legal, que entrarán en vigor o día 30 de xuño de 2017.

O disposto no parágrafo anterior enténdese sen prexuízo da entrada en vigor o 15 de outubro de 2015 dos artigos 44, 45, 46, 47, 49.1, 2 e 4, 64, 66 e 67.3, e da disposición adicional novena, na redacción dada polo artigo 2 da Lei 19/2015, do 13 de xullo, de medidas de reforma administrativa no ámbito da Administración de xustiza e do Rexistro Civil.

Ata a completa entrada en vigor desta lei, o Goberno adoptará as medidas e os cambios normativos necesarios que afecten a organización e o funcionamento dos rexistros civís.»

Disposición derradeira terceira. *Modificación da Lei 9/2017, do 8 de novembro, de contratos do sector público, pola que se traspoñen ao ordenamento xurídico español as directivas do Parlamento Europeo e do Consello 2014/23/UE e 2014/24/UE, do 26 de febreiro de 2014.*

Con efectos desde a entrada en vigor deste real decreto lei e vixencia indefinida, modifícanse os parágrafos d) e f) do artigo 159.4 da Lei 9/2017, do 8 de novembro, de contratos do sector público, pola que se traspoñen ao ordenamento xurídico español as directivas do Parlamento Europeo e do Consello 2014/23/UE e 2014/24/UE, do 26 de febreiro de 2014, que quedan redactados da seguinte forma:

«d) A oferta presentárase nun único sobre ou arquivo electrónico nos supostos en que no procedemento non se recollan criterios de adxudicación cuxa cuantificación dependa dun xuízo de valor. No caso contrario, a oferta presentárase en dous sobres ou arquivos electrónicos.

A apertura dos sobres ou arquivos electrónicos que conteñan a proposición farase pola orde que proceda de conformidade co establecido no artigo 145, en función do método aplicable para valorar os criterios de adxudicación establecidos nos pregos. A apertura faraa a mesa de contratación a que se refire o número 6 do artigo 326 da presente lei.»

«f) En todo caso, a valoración a que se refire a letra anterior deberá estar efectuada con anterioridade á apertura do sobre ou arquivo electrónico que conteña a oferta avaliable a través de criterios cuantificables mediante a mera aplicación de fórmulas.

Tras a apertura do sobre ou arquivo electrónico e na mesma sesión, a mesa:

1.º Logo de exclusión, de ser o caso, das ofertas que non cumpran os requirimentos do prego, avaliará e clasificará as ofertas.

2. Realizará a proposta de adxudicación a favor do candidato con mellor puntuación.

3.º Comprobará no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas que a empresa está debidamente constituída, o asinante da proposición ten poder

bastante para formular a oferta, posúe a solvencia económica, financeira e técnica ou, de ser o caso, a clasificación correspondente e non está incurso en ningunha prohibición para contratar.

4.º Requirirá a empresa que obtivo a mellor puntuación, mediante comunicación electrónica, para que constitúa a garantía definitiva, así como para que achegue o compromiso a que se refire o artigo 75.2 e a documentación xustificativa de que dispón efectivamente dos medios que se comprometeu a dedicar ou adscribir á execución do contrato conforme o artigo 76.2, e todo iso no prazo de sete días hábiles contados desde o envío da comunicación.

No caso de que se presuma que a oferta do licitador que obtivese a mellor puntuación é anormalmente baixa por se daren os supostos previstos no artigo 149, a mesa, realizadas as actuacións recollidas nos ordinais 1.º e 2.º anteriores, seguirá o procedemento previsto no citado artigo, aínda que o prazo máximo para que o licitador xustifique a súa oferta non poderá superar os cinco (5) días hábiles desde o envío da correspondente comunicación.

Presentada a garantía definitiva e, nos casos en que resulte preceptiva, logo de que a Intervención fiscalice o compromiso do gasto nos termos previstos na Lei 47/2003, do 26 de novembro, xeral orzamentaria, nun prazo non superior a cinco (5) días adxudicárase o contrato a favor do licitador proposto como adxudicatario e, unha vez adxudicado, formalizarase.

No caso de que no prazo outorgado para o efecto o candidato proposto como adxudicatario non presente a garantía definitiva, efectuarase proposta de adxudicación a favor do seguinte candidato en puntuación, ao cal se lle outorgará o correspondente prazo para constituír a citada garantía definitiva.

No suposto de que o empresario teña que presentar calquera outra documentación que non estea inscrita no Rexistro de Licitadores, esta terase que achegar no prazo de sete (7) días hábiles establecido para presentar a garantía definitiva.»

Disposición derradeira cuarta. *Modificación do Real decreto lei 11/2020, do 31 de marzo, polo que se adoptan medidas urxentes complementarias no ámbito social e económico para facer fronte ao COVID-19.*

Modifícase o Real decreto lei 11/2020, do 31 de marzo, polo que se adoptan medidas urxentes complementarias no ámbito social e económico para facer fronte ao COVID-19, nos seguintes termos:

Un. O punto 1 do artigo 4 queda redactado como segue:

«1. A persoa arrendataria dun contrato de vivenda habitual suscrito ao abeiro da Lei 29/1994, do 24 de novembro, de arrendamentos urbanos, que se encontre en situación de vulnerabilidade económica, tal e como se define no artigo seguinte, poderá solicitar da persoa arrendadora, cando esta sexa unha empresa ou entidade pública de vivenda ou un gran tedor, entendendo por tal a persoa física ou xurídica que sexa titular de máis de dez inmobles urbanos, excluídos garaxes e rochos, ou unha superficie construída de máis de 1.500 m², no prazo de tres meses desde a entrada en vigor deste real decreto lei, o aprazamento temporal e extraordinario no pagamento da renda, sempre que o dito aprazamento ou a condonación total ou parcial desta non se conseguise xa con carácter voluntario por acordo entre ambas as dúas partes.»

Dous. O punto 1 do artigo 8 queda redactado como segue:

«1. A persoa arrendataria dun contrato de vivenda habitual suscrito ao abeiro da Lei 29/1994, do 24 de novembro, de arrendamentos urbanos, que se encontre en situación de vulnerabilidade económica, tal e como se define no artigo 5, poderá solicitar da persoa arrendadora, cando esta non sexa ningunha das comprendidas

no artigo 4, no prazo de tres meses desde a entrada en vigor deste real decreto lei e nos termos recollidos nos puntos 2 a 4 seguintes, o aprazamento temporal e extraordinario no pagamento da renda, sempre que o dito aprazamento ou a condonación total ou parcial desta non se acordase previamente entre ambas as dúas partes con carácter voluntario.»

Tres. O artigo 9 queda redactado como segue:

«Artigo 9. *Aprobación dunha liña de avais para a cobertura por conta do Estado do financiamento a arrendatarios en situación de vulnerabilidade social e económica como consecuencia da expansión do COVID-19.*

1. Co obxecto de proporcionar cobertura financeira para facer fronte aos gastos de vivenda por parte dos fogares que se encontren en situacións de vulnerabilidade social e económica como consecuencia da expansión do COVID 19, autorízase o Ministerio de Transportes, Mobilidade e Axenda Urbana para que, mediante convenio co Instituto de Crédito Oficial, por un prazo de ata catorce anos, se desenvolva unha liña de avais con total cobertura do Estado para que as entidades de crédito poidan ofrecer axudas transitorias de financiamento ás persoas que se encontren na referida situación de vulnerabilidade, en forma de préstamo cun prazo de devolución de ata seis anos, prorrogable excepcionalmente por outros catro e sen que, en ningún caso, devindique ningún tipo de gastos e xuros para o solicitante.

2. As axudas transitorias de financiamento serán finalistas, deberán dedicarse ao pagamento da renda do arrendamento de vivenda habitual e poderán cubrir un importe máximo de seis mensualidades de renda.

3. A estas axudas transitorias de financiamento poderán acceder todos aqueles arrendatarios que se encontren en situación de vulnerabilidade sobrevida como consecuencia da expansión do COVID-19, de acordo cos criterios e requisitos que se definan a través dunha orde do Ministerio de Transportes, Mobilidade e Axenda Urbana, que incluírán, en todo caso e como mínimo, as situacións definidas no artigo 5 deste real decreto lei. A dita orde non precisará desenvolvemento normativo posterior para a súa aplicación e cumprirá, en todo caso, coa normativa da Unión Europea en materia de axudas de Estado.

4. A Orde do Ministerio de Transportes Mobilidade e Axenda Urbana establecida no punto anterior non estará suxeita á autorización do Consello de Ministros, prevista no artigo 10.2 da Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións.

5. Para os efectos da aplicación das axudas transitorias de financiamento, establécese que no mesmo acto de concesión do préstamo por parte da entidade de crédito de conformidade coa regulación establecida se entenderá concedida a subvención de gastos e xuros que comporte o dito préstamo, polo que non requirirá resolución de concesión do Ministerio de Transportes, Mobilidade e Axenda Urbana. As axudas na modalidade de subvención de tipo de xuro financiaraas o Ministerio de Transportes, Mobilidade e Axenda Urbana con cargo á aplicación orzamentaria 17.09.261N.481 «Bonificación de gastos e xuros por concesión de préstamos a arrendatarios en situación de vulnerabilidade polo COVID-19». Este crédito terá a consideración de ampliable. A verificación do cumprimento dos requisitos dos beneficiarios da subvención realizaraa *ex post* o Ministerio de Transportes, Mobilidade e Axenda Urbana, conforme a normativa de aplicación.

6. O convenio do Ministerio de Transportes, Mobilidade e Axenda Urbana co Instituto de Crédito Oficial a que se refire o punto 1 e a Orde do Ministerio de Transportes, Mobilidade e Axenda Urbana referida en puntos anteriores quedan exceptuados da aplicación do disposto nos puntos sexto e sétimo do Acordo do Consello de Ministros, do 27 de decembro de 2019, polo que se establecen os criterios de aplicación da prórroga para 2020 dos orzamentos xerais do Estado

vixentes no ano 2019. Adicionalmente, ao convenio resultaralle de aplicación o réxime especial previsto no artigo 39 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo, de medidas urxentes extraordinarias para facer fronte ao impacto económico e social do COVID-19.»

Catro. O parágrafo c) do punto 1 da disposición adicional vixésima queda redactado como segue:

«c) No caso dos traballadores por conta propia que estivesen previamente integrados nun réxime da Seguridade Social como tales, ou nun réxime de mutualismo alternativo a esta, e como consecuencia da situación de crise sanitaria ocasionada polo COVID-19 cesasen na súa actividade ou cando, sen ter cesado na súa actividade, a súa facturación no mes natural anterior ao que se solicita a dispoñibilidade do plan de pensións se reducise, polo menos, nun 75 por cento en relación coa media de facturación do semestre natural anterior, sempre que non se encontren nalgún dos dous supostos recollidos nos parágrafos seguintes.

No caso dos traballadores autónomos agrarios de producións de carácter estacional incluídos no sistema especial para traballadores por conta propia agrario, así como os traballadores de producións pesqueiras, marisqueiras ou de produtos específicos de carácter estacional incluídos no réxime especial de traballadores do mar, cando a súa facturación media nos meses de campaña de produción anteriores ao que se solicita a prestación se vexa reducida, polo menos, nun 75 por cento en relación cos mesmos meses da campaña do ano anterior.

No caso dos traballadores autónomos que desenvolvan actividades nalgún dos seguintes códigos da CNAE 2009: 5912, 5915, 5916, 5920 e entre o 9001 e o 9004, ambos incluídos, sempre que, non cesando na súa actividade, a súa facturación no mes natural anterior ao que se solicita a prestación se vexa reducida en, polo menos, un 75 por cento en relación coa efectuada nos 12 meses anteriores.»

Disposición derradeira quinta. *Modificación do Real decreto lei 15/2020, do 21 de abril, de medidas urxentes complementarias para apoiar a economía e o emprego.*

Un. O parágrafo c) do artigo 23.2 queda redactado como segue:

«c) No suposto de ser traballador por conta propia que estivese previamente integrado nun réxime da Seguridade Social como tal, ou nun réxime de mutualismo alternativo a esta, e cesase na súa actividade ou cuxa facturación se reducise nun 75 por cento como consecuencia do estado de alarma decretado polo Goberno, presentarase, segundo corresponda:

1.º O certificado expedido pola Axencia Estatal da Administración Tributaria ou o órgano competente da Comunidade Autónoma, se é o caso, sobre a base da declaración de cesamento de actividade declarada polo interesado; ou

2.º A información contable que xustifique a redución da facturación nos mesmos termos que os establecidos no artigo 17.10 do Real decreto lei 8/2020, do 17 de marzo, para xustificar a redución da facturación na prestación extraordinaria por cesamento de actividade dos traballadores por conta propia afectados pola declaración do estado de alarma. Os traballadores por conta propia que non estean obrigados a levar os libros que acrediten o volume de actividade deberán acreditar a redución da facturación por calquera medio de proba admitido en dereito.»

Dous. O parágrafo c) do artigo 23.3.1.º queda redactado como segue:

«c) No suposto de traballadores por conta propia que estivesen previamente integrados nun réxime da Seguridade Social como tal, ou nun réxime de mutualismo alternativo a esta, e cesasen na súa actividade ou cuxa facturación se reducise nun 75 por cento como consecuencia do estado de alarma decretado polo Goberno:

os ingresos netos que se deixasen de percibir durante un período de cómputo máximo igual á vixencia do estado de alarma máis un mes adicional, estimados mediante a declaración anual do imposto sobre a renda das persoas físicas correspondente ao exercicio anterior e, se é o caso, o pagamento fraccionado do imposto sobre a renda das persoas físicas e as autoliquidacións do imposto sobre o valor engadido correspondentes ao último trimestre.»

Disposición derradeira sexta. *Título competencial.*

Este real decreto lei dítase ao abeiro do disposto no artigo 149.1.1.^a, 5.ª, 6.ª, 8.ª, 13.ª e 18.ª da Constitución española, que atribúe ao Estado a competencia exclusiva sobre a regulación das condicións básicas que garantan a igualdade de todos os españois no exercicio dos dereitos e no cumprimento dos deberes constitucionais; Administración de xustiza; lexislación mercantil; lexislación procesual, sen prexuízo das necesarias especialidades que nesta orde deriven das particularidades do dereito substantivo das comunidades autónomas; lexislación civil, sen prexuízo da conservación, modificación e desenvolvemento polas comunidades autónomas dos dereitos civís, forais ou especiais, alí onde existan, en particular en materia de ordenación dos rexistros e instrumentos públicos; bases e coordinación da planificación xeral da actividade económica, e lexislación básica sobre contratos e concesións administrativas.

Disposición derradeira sétima. *Entrada en vigor.*

Este real decreto lei entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no *Boletín Oficial del Estado*.

Dado en Madrid o 28 de abril de 2020.

FELIPE R.

O presidente do Goberno,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN